

Knihovníci v Pobaltí – 1. část | Riga

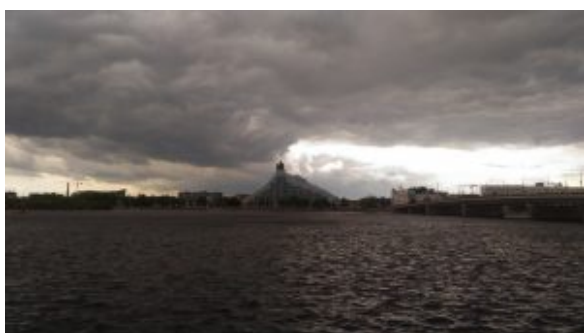
Účastníci pracovní cesty do Pobaltí (knihovna Technické univerzity RTU)

Ke konci letního semestru (18. 6. – 22. 6. 2018) vyrazil tým knihovníků z Knihovny FF UK za doprovodu kolegů z LVT (Laboratoř výpočetní techniky, jinými slovy fakultní IT), paní ředitelky a pana proděkana pro informační zdroje na pracovní cestu do Pobaltí. Konkrétně tedy do Lotyšska a Litvy a ještě konkrétněji do jejich hlavních měst, Rigy a Vilniusu. Během pětidenní cesty jsme navštívili celkem pět knihoven, tři univerzitní a dvě národní, abychom zde načerpali inspiraci, jak zlepšit naše služby pro čtenáře po vzoru zahraničních kolegů. Středem našeho zájmu bylo vybavení knihoven, mobiliář ale i technická stránka věci, služby pro uživatele, modernizace, organizace a financování, počet zaměstnanců, celkové fungování provozu těchto institucí a mnoho dalšího.

Vstupní hala Lotyšské
národní knihovny

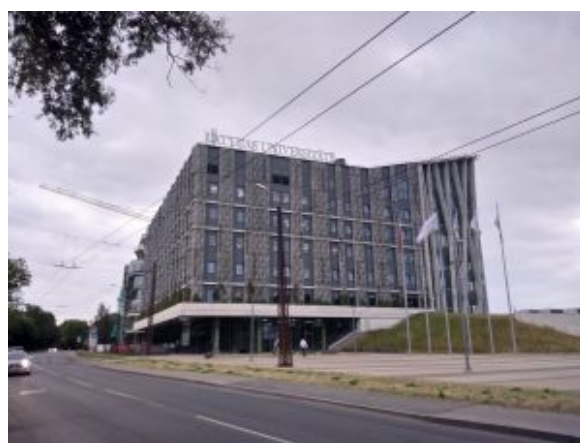
Nejprve vedly naše kroky do Rigy, a to do vědecké knihovny Technické univerzity (**RTU Zinātniskā bibliotēka**) stojící na okraji univerzitního kampusu na ostrově Ķīpsala na řece Daugavě. Pyšní se nejrozsáhlejšími fondy v oboru strojírenství a architektury v Lotyšsku, celkem vlastní přibližně 1,5 milionů dokumentů. Knihovna poskytuje pro své uživatele volný výběr knih, tichou čítárnu, čítárnu pro studenty s dětmi, místnost pro akademické pracovníky, týmovou studovnu a noční čítárnu. Rovněž je zde možnost vrácení knih mimo pracovní dobu knihovny díky automatizovanému samoobslužnému systému. Nejvíc nás ale zaujal praktický kuchyňský kout pro uživatele a čítárna umístěná na terase, jejíž provoz se právě chystali zahájit.

Lotyšská národní knihovna, z tohoto břehu řeky Daugavy se obvykle hlásí zahraniční zpravodajové z Rigy

Druhý den jsme se vydali do nové budovy Lotyšské národní

knihovny (**Latvijas Nacionālā bibliotēka**) z roku 2014 zvané také Palác světla (*Gaismas pils*). Autorem projektu je mezinárodně uznávaný lotyšský architekt Gunārs Birkerts, který většinu své kariéry působil v americkém Detroitu. Budova knihovny je vůbec největším kulturním projektem Lotyšska v 21. století a slouží nejen jako knihovna, ale i jako kulturní, vědecké a vzdělávací centrum metropole, konají se zde koncerty, výstavy a další kulturní akce. Knihovna se stala výrazem národní hrdosti Lotyšů a její otevření bylo předmětem celonárodních oslav. Postavena přitom byla v letech (2008-2014), kdy se Lotyšsko vyrovnávalo s následky ekonomické krize, která ho zasáhla nejsilněji ze všech evropských zemí. V první polovině roku 2015 pak byl provoz národní knihovny omezen kvůli lotyšskému předsednictví EU a Palác světla se tehdy stal reprezentativním sídlem pro jednání a schůzky evropských politiků. Palác světla je dnes jednou z dominant Rigy a můžete jej zahlédnout třeba v televizních zprávách, pokud se zahraniční zpravodaj hlásí z Rigy, tak dost pravděpodobně stojí na břehu řeky Daugavy a za zády má právě Palác světla.

Akademické centrum Lotyšské univerzity, první dokončená stavba budoucího kampusu

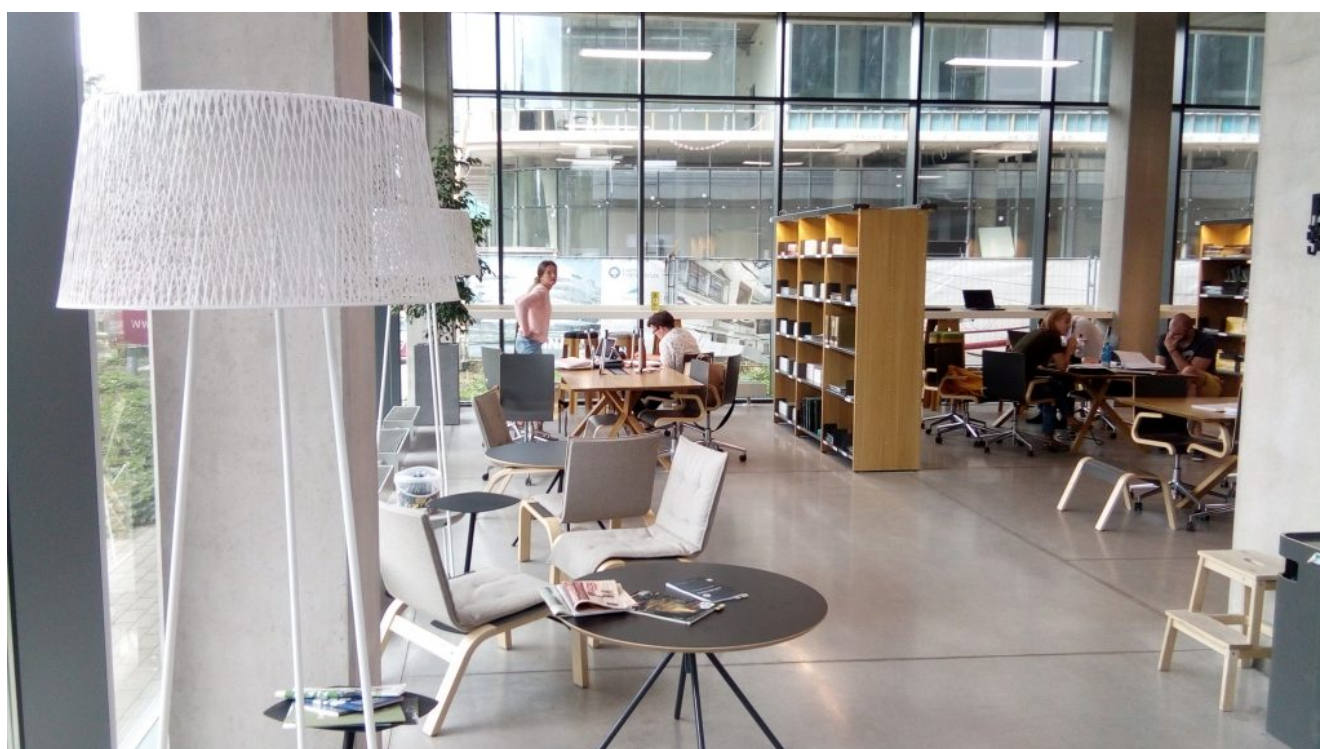
Celkově budovu tvoří osm tematicky i barevně odlišných pater (podle barev jednotlivých bankovek dnes už bývalé lotyšské měny lat), která jsou zařízená vkusným, moderním a pohodlným

nábytkem zapadajícím do barevného provedení každého patra. Osobitost knihovně dodává nejvyšší patro, které návštěvníkům skýtá famózní výhled na město. Sympatie této knihovně získává i fakt, že zde má uživatel možnost volného pohybu po všech patrech knihovny i s knihami. Zároveň knihovna poskytuje uzamykatelné individuální studovny, kde si uživatel může neprostudované knihy ponechat pro další studium. Nechybí zde samozřejmě ani běžné moderní technologie jako počítače a skenery. V neposlední řadě v knihovně naleznete i prostory pro lidi se zrakovým postižením a taky dětské oddělení, které v národních knihovnách úplně běžné nebývá. V knihovně je vystavena také Skříň lidových písní, do níž na konci 19. století folklorista Krišjānis Barons ukládal a klasifikoval více než dvě stě tisíc lotyšských lidových písní, tzv. dainů, které se mu podařilo nasbírat. Dainy jsou v Lotyšsku vnímány jako národní poklad a proto byla Baronisova skříň zapsaná i na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Jako poslední v Lotyšsku bylo na programu Akademické centrum pro přírodní vědy Lotyšské univerzity (**Latvijas Universitātes Dabaszinātņu akadēmiskais centrs**). Akademické centrum je první dokončenou budovou nového univerzitního kampusu pro přírodní vědy, jehož další výstavba je v plném proudu. Objekt byl zpřístupněn v září 2015 a s kompletním dokončením univerzitního areálu se počítá do roku 2023. Akademické centrum slouží pro pět přírodovědných fakult se zaměřením na biologii, geografii, chemii, lékařství, fyziku a matematiku. Budova disponuje 7 patry, až 138 učebnami a výzkumnými laboratořemi, na střeše budovy se nachází čtyři pokusné skleníky. Největší posluchárna pojme až 300 studentů. Knihovna umístěná v přízemí budovy je poměrně malá a nemá na první pohled jasně vymezené hranice, protože ke studiu a práci je uzpůsobená vlastně celá budova. Knihovna poskytuje 130 pracovních míst, některá mohou být naprosto oddělená a individuální, jiná zase např. ve skupinových studovnách nebo relaxačních zónách, kde mohou studenti odpočívat na závěsných křeslech z přírodních materiálů. Stejně jako v knihovně RTU

nechybí ani zde zázemí pro studenty v podobě kuchyňky s mikrovlnkou, kávovarem atd. Celkový dojem z této moderně zařízené prosklené budovy dotváří nejen všudypřítomné přírodní prvky, ale i nástěnné malby umělce Louise Avotina. Knihy jsou uživatelům přístupné 24 hodin sedm dní v týdnu, mimo otevírací dobu funguje knihovna samoobslužně. Oproti systému našich knihoven zde nemusí studenti vyplňovat přihlášku do knihovny, uživatelem knihovny se stávají automaticky, jakmile se zapíší ke studiu.

*Konec první části reportáže z cesty do pobaltských knihoven.
Přejít na druhou část reportáže z litevského Vilnius.*

Pestrá studijní místa v knihovně Akademického centra Lotyšské univerzity

	Petra Zabilanská petra.zabilanska@ff.cuni.cz z	Historický kabinet		Jan Kamenický jan.kamenicky@ff.cuni.cz	Knihovna Jana Palacha vedoucí knihovny
--	---	--------------------	---	--	---

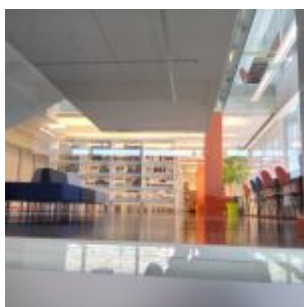
tip: Přečtěte si naše další reportáže z cesty po knihovnách evropského kontinentu!

□□ (Dublin) | □□ (Vídeň) | □□ (Berlín) | □□ (Zlín)
| □□ (Helsinky) | □□ (Lublaň) | □□ (Dublin podruhé)
| □□ (Mnichov & Stuttgart) | □□ □□ (Kodaň a Malmö) |
□□ Hamburk & Brémy

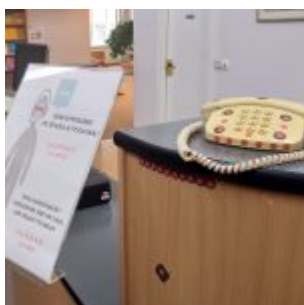
Podívejte se na fotogalerii!

Vybavení knihovny Technické univerzity RTU

Interiér knihovny Technické univerzity RTU

Knihovník na telefonu (knihovna Technické univerzity RTU)

Budoucí studovna na terase (knihovna Technické univerzity RTU)

Řeka Daugava, železniční most, rozhlasová a televizní věž, lotyšská vlajka a vpravo od ní nová Lotyšská národní knihovna

Plánujeme, kam v Rize se vydáme po exkurzi

Tři bratři – populární historické domy v Rize a tři naši kolegové z LVT (bez rodinné příslušnosti)

Ochutnáváme speciality lotyšské kuchyně (v popředí šedý hrách se špekem a kefírem)

Palác světla, tedy novou budovu Lotyšské národní knihovny v Rize určitě nepřehlédnete

Uvnitř Lotyšské národní knihovny

Exkurzi jsme začali v nejvyšším patře s výhledem na historické centrum Rigy

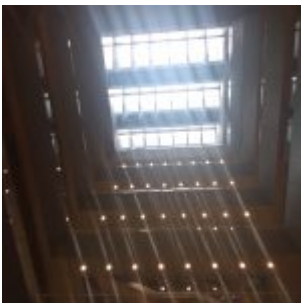
Lotyšská národní knihovna

Výstava k projektu knihovny od architekta Gunārese Birkertse

Působivé pohledy v knihovně jsou dílem architekta Birkertse

Působivé pohledy v knihovně jsou dílem architekta Birkertse

Lotyšská národní knihovna má celkem 8 pater

Jednotlivá patra knihovny jsou zbarvená podle barev bankovek dnes už bývalé lotyšské měny lat

Pohled do jedné ze studoven

Gauč s výhledem na centrum Rigy

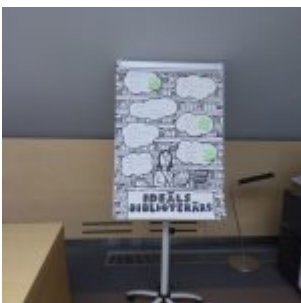
V knihovně nechybí umělecká díla

A nechybí tu ani kantýna

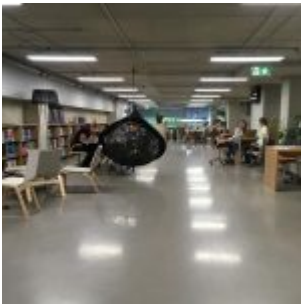
Účastníci pracovní cesty v Lotyšské národní knihovně

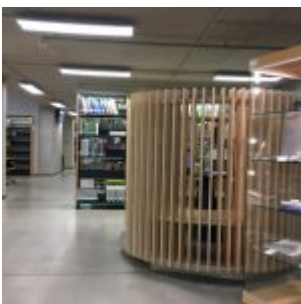
Ideāls bibliotekārs = ideālnī knīhovnīk

Akademické centrum pro přírodní vědy Lotyšské univerzity

Zdejší knihovna s různými druhy studijních míst

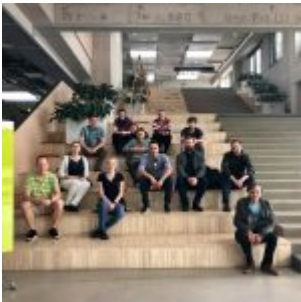
Zdejší knihovna s různými druhy studijních míst

Někoho zlákal pohodlné sezení

Někoho zase sbírka motýlů

V Akademickém centru Lotyšské univerzity

U Baltu na pláži v letovisku Jūrmala nedaleko Rigy, ti nejotůžilejší se koupali i po kolena!